

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmiv. miniszter *Lator* István okleveles erdész, a nagyszőlősi állami gyermekmenhely gondnokát, Nagyszőlős székhelylyel, a községi s némely más erdők és kopár területek állami kezelésénél alkalmazott erdőtisztek létszámába számfeletti főerdésszé kinevezte és egyuttal a hegyvidéki gazdasági akció ügyeinek ellátására szervezett hegyvidéki kirendeltségnél az ugcsovármegyei helyi megbizotti teendők ellátásával megbizta.

A m. kir. földmiv. miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Velics* Rezső ideiglenes minőségű m. kir. erdőgyakornokot saját kérelmére Liptóujvárról Lugosra, helyezte át.

A m. kir. földmiv. miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Krause* Tivadar m. kir. erdészjelöltet Gödöllőről Apatinba, *Günther* Frigyes m. kir. erdészjelöltet pedig Apatinból Gödöllőre helyezte át.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA

91928/I/A2. 905 sz. földmiv. min.

I.

A M. KIR. ERDÉSZETI KISÉRLETI ÁLLOMÁSOK SZERVEZETI SZABÁLYZATA.

I. *Cél és állomáshely.*

Az erdőgazdaság körében felmerülő gyakorlati és elméleti kérdéseknek kísérletek, és tudományos kutatások útján való kiderítése végett Selmeczbányán egy központi, a négy erdőőri szakiskolánál pedig egy-egy külső erdészeti kísérleti állomás létesítetik.

II. *Szolgálati viszony, vezetés.*

A m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás közvetlenül a földmiv. miniszterium fennhatósága alatt áll.

Az erdőőri szakiskoláknál létesített m. kir. erdészeti kísérleti állomások ellenben azon hivatásuknál fogva, hogy a központi erdészeti kísérleti állomás által előírt kísérleteket és kutatásokat

eszközöljék s az adatokat a központi állomásnak beszolgáltassák, ennek alá vannak rendelve. Szabadságukban áll azonban külön költség felszámítása nélkül önálló kísérleteket is tenni s azokról a szakköröknek beszámolni.

A központi erdészeti kísérleti állomás vezetője a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőmiveléstani tanára, míg a külső kísérleti állomások az illető erdőőri szakiskola igazgatójának vezetése alatt állanak.

III. Személyzet.

A központi állomás személyzete a vezetőből, egy VIII. fizetési osztályba sorozott adjunktusból és két főerdőőrből áll.

A vezetője a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőműveléstani tanára.

Adjunktus csak törvényes minősítéssel bíró erdőtiszt lehet; a kinevezést a földművelésügyi miniszter eszközli.

Az ezen kívül időnként még szükséges erdőtiszt segédmunkaerő kirendelése iránt a központi állomás vezetőjénck megokolt javaslatára a földművelésügyi miniszter esetről-esetre intézkedik.

Az altiszti személyzetet a központi állomás vezetőjének előterjesztésére az erdőőri szakiskolát végzett növendékek közül szintén a földművelésügyi miniszter nevezi ki.

A központi állomás ezenkívül igénybe veheti továbbá, eddigi hivatásuk érintetlenül hagyása mellett, az erdészeti főiskola kérését és a kis-iblyei erdő őrzésével megbízott erdészeti altisztet is.

A külső kísérleti állomások az illető erdőőri szakiskola igazgatójának vezetése alatt állanak, akinek a szakiskola tanársegédje segít.

IV. A központi erdészeti kísérleti állomás vezetőjének, adjunktusának és altisztjeinek kötelességei.

A központi állomás vezetőjének teendői a következők:

- a) A központi erdészeti kísérleti állomás közvetlen vezetése;
- b) az évi költségvetés készítése és a földművelésügyi miniszteriumhoz való felterjesztése; a jóváhagyott költségvetés keretén belül a felmerülő kiadások fedezése az V. pontban foglaltak értelmében; számadástétel;

c) évi munkaterv bemutatása és jelentéstétel a földmivelésügyi miniszteriumhoz, levelezés a külső kísérleti állomásokkal, a külföldi erdészeti kísérleti állomásokkal, a kincstári erdőhatóságokkal, erdőbirtokosokkal stb.;

d) a jóváhagyott munkaterv kivitelének ellenőrzése; a kísérletek és kutatások eredményeinek rendszeres összeállítása és közzététele;

e) az erdészeti kísérleti állomás képviselője az országban és külföldön, a földmivelésügyi miniszterium által megállapított módon;

f) a segédszemélyzet beosztására, segélyezésére vagy jutalmazására vonatkozó javaslattétel;

g) a szükséges leltári tárgyak beszerzése és nyilvántartása.

Az adjunktus feladata a kísérleti területeken eszközlendő felvételek megejtése, a gyűjtött adatok feldolgozása és egyáltalán a vezető mellett való segédkezés.

A két főerdőr egyike a belső irodai és laboratóriumi, a másika pedig a külső, csemetekerti és egyéb kísérleti munkálatoknál segédkezik. Munkakörüket az állomásvezető állapítja meg.

V. Költségek, számadás.

Az erdészeti kísérleti állomások költségei, amennyiben nem képeznek kincstári erdőben végzett kísérleteknél felmerült dologi kiadásokat az országos erdei alapot terhelik.

A kincstári erdőben végzett kísérletek dologi költségei ellenben az illető erdőhatóság költségvetését terhelik és általa a kísérletet fogantató közeg részéről láttamozott bérjegyzék, illetve számla alapján a munkálat természetének megfelelő hitelrovat terhére utalványoztatnak.

Szintugy az illető erdőhatóságot terhelik a kísérleti ügy érdekében kiránduló kincstári erdőtisztek által a fennálló utiszabályok értelmében felszámítható utazási költségek is.

Az országos erdei alapot terhelő kiadások a következők:

1. Személyi járandóságok:

a) a központi állomás vezetőjének évi tiszteletdíja... 1400 K,

b) a központi állomás adjunktusának járandósága (fizetése, törvényszerű személyi pótléka és lakpénze),

c) a külső állomások vezetőinek tiszteletdíja egyenkint 600—600 K, összesen ----- 2400 K,

d) a külső állomások segédeinek egyenként 300—300 K, összesen ----- 1200 K,

e) a központi állomásnál alkalmazott két főerdőr járandósága (fizetése, törvényszerű személyi pótléka és lakpénze).

A tiszteletdíjakat és járandóságokat a földmivelésügyi miniszterium utalványozza.

2. Az erdészeti kísérleti állomások összes alkalmazottjainak a kísérleti ügyekben történt kiküldetésük alkalmával az állami erdészetnél alkalmazottakat megillető szabályszerű napidíjak és utazási költségek járnak, melyek a központi erdészeti kísérleti állomás által negyedévenként bemutatott utazási naplók alapján a földmivelésügyi miniszter által utalványoztatnak.

A központi erdészeti kísérleti állomás személyzete által az erdészeti főiskola tanterdejébe, a külső állomások személyzete által az illető erdőőri szakiskola erdejébe tett kirándulásoknál csakis azon napidíjak és utazási költségek érvényesíttetnek, melyek az illetőnek ily kirándulásoknál különben is járnak.

3. A kísérleti állomások felszerelésének költségei és azon kísérletek dologi kiadásai, melyek nem kincstári erdőkben végeztetnek.

Ide tartozik az erdészeti főiskola tanterdejében, illetve növény- és csemetekertjében végzett kísérletek költsége is, amennyiben a végzett munkálatok nem történtek közvetlenül az oktatás céljából.

Ezen kiadások fedezésére a központi állomás a külső állomások vezetői számára megfelelő pénzellátmány kiutalványozását hozza javaslatba a földmivelésügyi miniszteriumnál. Az elszámolás ugyancsak a központi állomás útján évenként történik.

A központi állomás által évenként bemutatandó költségvetésben külön tárgyalandók azon kiadások, melyek az országos erdei alapot terhelik s külön azok, melyek a kincstári erdőkben levő kísérleti területeken előreláthatólag felmerülnek.

VI. Az erdészeti kísérleti állomások felszerelése.

Azon leltári tárgyakon és anyagokon kívül, melyek különlegesen a kísérleti állomások által saját céljukra szereztetnek be,

a központi állomás szabadon használhatja az erdészeti főiskola gyűjteményeit, könyvtárát, laboratóriumát, tantervét, növény- és csemetekertjét; mindenik külső állomás pedig az illető erdőőri szakiskola taneszközeit erdejét és csemetekertjét, a tanczél illetve a csemetekertek különleges hivatásának csorbítása nélkül.

VII. *Kísérleti területek kijelölése.*

Kísérleti területek kijelölésére első sorban a kincstári erdők és csemetekertek állanak a kísérleti állomások rendelkezésére.

A kijelölés a központi erdészeti kísérleti állomás által az illető erdőhatósággal és erdőrendezőséggel egyetértőleg történik. Vitás esetekben a földmivelésügyi m. kir. miniszterium dönt.

A kísérleti területek épségben maradásáért azon kezelő erdő-tisztek és erdészeti altisztek felelősek, kiknek kerületében a kísérleti terület fekszik, illetve akiknek az a kísérleti állomás részéről megőrzés végett átadatott.

Magánerdőbirtokon létesítendő kísérleti területekre nézve a központi állomás az illető erdőbirtokossal lép érintkezésbe.

VIII. *Kincstári erdőhatóságok közreműködése.*

A kincstári erdőhatóságok személyzetének közreműködésére nézve, ha rövid idejű és a szolgálat hátrányával nem jár, a kísérleti állomás írásbeli vagy szóbeli megkeresésére az erdőhatóság főnöke, különben pedig a földmivelésügyi miniszterium határoz.

A kísérleti állomások a dolog természetéhez mérten vagy az erdőhatóságokkal, vagy közvetlenül az erdőgondnokságokkal állanak érintkezésben s viszont az erdőgondnokságok is közvetlenül érintkeznek a kísérleti állomásokkal.

IX. *Az erdészeti főiskola tanári karának közreműködése.*

A központi kísérleti állomás az erdészeti főiskola tanáiraival és tanársegédeivel közvetlen érintkezésben áll, azoknak közreműködését vagy szakvéleményét bármikor kikérheti s viszont ezek a folyamatban lévő kísérleteken és vizsgálódásokon az oktatás érdekében bármikor résztvehetnek.

A központi kísérleti állomás részéről valamely kísérlet megajtására felkért tanár az erre a kérdésre vonatkozólag esetleg szükséges levelezést önállóan végzi és munkálataiért teljes felelősséggel tartozik.

X. Az erdészeti kísérletügy iránya.

Az erdészeti kísérleti állomások tevékenysége elsősorban a gyakorlati erdészetre közvetlen kihatással bíró kérdésekre terjesztendő ki és erdészet-termesztettudományi kísérletek és kutatások kezdetben csak oly terjedelemben veendők elő, amennyire az a gyakorlati kísérletek eredményeinek tudományos megvilágítására szükséges, illetve ezektől függetlenül a kísérleti állomás személyzete és az erdészeti főiskolai tanárok részéről a gyakorlati kísérletügy s illetőleg a tanári hivatás csorbítása nélkül a rendelkezésre álló eszközökkel teljesíthetők.

XI. Ügykezelés.

A központi erdészeti kísérleti állomás levelezését saját pecsétje alatt, a külső kísérleti állomások az illető erdőőri szakiskola pecsétje alatt hivatalból teljesítik.

Az erdőőri szakiskoláknál a kísérleti ügyre vonatkozó levelezésről külön iktatókönyv fektetendő fel.

Budapesten, 1906. évi szeptember hó 6-án.

Darányi s. k.

földmivelésügyi m. kir. miniszter.

II.

KÖRRENDELET,

valamennyi törvényhatóságához,

(a hasznos madarak védelme ügyében 25655/901 sz. körrendelet kiegészítése tárgyában).

80644/906 földm. min. A mezőgazdaságról és mezőrendezősegről szóló 1894. évi XII. t.-cz. 57. és 58. §-a, illetőleg a mezőgazdaságra hasznos madarak védelme végett Párisban 1902. évi márczius hó 19-én kötött nemzetközi egyezmény, valamint az ennek függelékét képező két jegyzék becikkelyezésére vonatkozó 1906. évi I. t.-cz. alapján rendelem, hogy a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása érdekében 1901. évi márczius hó 18-án 25655/VII. 1. szám alatt kiadott körrendeletemben felsoroltak közé még a következő öt madárfaj felveendő és ezen körrendeletem határozmányai szerint védendő:

1. *Vörös vércse*, Közönséges vércse, Szélverő, Széltapogató, Nyerítő.

2. *Kék vércse*, Hamvas vércse, Vöröslábu vércse, Szürke vércse, Palavércse.

3. *Fehérkörmű vércse*, Sárgakörmű vércse.

4. *Fehér gólya*, Közönséges gólya, Czakó, Eszterág, Gagó, Koszta.

5. *Fekete gólya*, Barna gólya, Erdei gólya.

Budapesten, 1906. évi november hó 16-án.

Darányi s. k.

földmiv. miniszter.

III.

KÖRRENDELET.

Valamennyi törvényhatóságnak, a több vármegyére kiterjedő gazdasági egyesületeknek, vármegyei és városi gazdasági egyesületeknek, kertészeti egyesületnek, az Országos Erdészeti Egyesületnek.

(Az erdei növények fogalmának meghatározása tárgyában.)

10504/1906 eln. sz. földmiv. min. Az autonóm vámtarifa végrehajtásával kapcsolatos rendelet és az ahhoz kiadott magyarázatok eddigelé nélkülözték az „erdei növények“ fogalmának meghatározását, mely körülmény oly esetekben, amidőn erdősítési célokból a vámkülföldről származó erdei növények behozatala került szóba, a határvám hivataloknál több ízben zavarokra adott alkalmat.

Ennek elkerülése végett a m. kir. kereskedelemügyi és m. kir. pénzügyi miniszter urakkal egyetértőleg a következőket rendelem:

A külföldről származó „erdei növények“ fogalma és azok vámkezelése a következőkben állapittatik meg:

„Erdei növények gyanánt“ (melyek a vámtarifa 56. száma szerint vámmentesen kezeltetnek) „tekintendők azon lombfa csemeték, melyek magassága 1 métert és azon túlevelűfa csemeték, melyek magassága 0.50 centimétert meg nem halad és amennyiben azok fatenyésztési, illetőleg erdősítési célokból, nem pedig dísnövények gyanánt, parkok vagy fasorok telepítése végett fognak felhasználtatni.“

Ez a körülmény a magyar szent korona országainak területére való behozatal előtt Magyarországon egy királyi erdőfelügyelő, Horvát-Szlavon országokban pedig a horvát-szlavon-dalmát bán ur

részéről kijelölt hatóság által kiállított bizonyítvánnyal igazolandó.

A bizonyítvány szövegét és mintáját, mely az erdősítési célokra szolgáló külföldi származású lomb- és tűlevelűfa szállítmányok behozatala előtt az illető félnek kívánságára kiállítandó lesz, tudomás-vétel és miheztartás végett valamennyi királyi erdőfelügyelőnek megküldöttem.

A királyi erdőfelügyelők székhelyei a következő városokban vannak: Besztercebánya, Brassó, Budapest, Debreczen, Déva, Győr, Kassa, Kolozsvár, Máramarossziget, Maros-Vásárhely, Miskolcz Nagyszében, Nagy-Várad, Pozsony, Pécs, Szeged, Szombathely Temesvár, Turócszentmárton és Ungvár.

A horvát bán ur pedig akként intézkedett, hogy a Horvát-Szlavon országok területére történő szállításoknál a szükséges bizonyítványokat a Belovár (Bjelovár), Gospic, Ogulin, Pozsega és Vukováron székelő kir. vármegyehatóságok (kir. alispánok) illetőleg a vármegyékbe be nem kebelezett Eszék (Osiek), Varasd (Varasdin), Zágráb (Zagreb) és Zimony (Zemun) városokban a városi tanácsok (polgármester) állítsák ki.

A fentieket oly felhívással küldöm meg Czimednek, hogy azokat tegye közhírré és felmerülő esetben az érdekeltség figyelmét külön is hívja fel arra, hogy a külföldi erdei növények vámmentes behozatalát biztosító igazolványokkal leendő ellátása végett forduljon az illetékes királyi erdőfelügyelőhöz.

Budapest, 1906. évi december hó 26-án.

Darányi s. k.

22 22 22